

Mødet den 9de Januar 1902.

412 — 1897. Fra Højesteretssagfører *Shaw* var modtaget Meddelelse om, at Højesteret ved en den 23de December f. A. afsagt Dom havde stadfæstet Hof- og Stadsrettens Dom af 5te Februar 1900, hvorved Statsbanernes Forpligtelse til at deltage i Kommunens Udgifter ved Brolægningen af Kriegersvej og Börupsgade anerkendtes. (Se Forh. 1900, S. 121.)

Meddelelsen toges til Efterretning, idet man besluttede at forny Kravet overfor Statsbanerne paa Indbetaling af det ommeldte Bidrag, der ifølge tidligere Opgørelse andrager 5545 Kr. 10 Øre med Rente 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato den 3die Marts 1898 at regne.

(Se Mødet den 11te September.)

22 ³⁵ — 1901. Fra Læge *J. Chr. Vøhtz* forelaa et Andragende om Tilladelse til engang i Fremtiden, dog ikke før 1906, at udstykke en af Kommunen købt Villagrund ved Strandvejen i 2 Parceller, idet Arealet ved den endelige Udstykning havde vist sig at være over 4200 □-Alen i Stedet for som ved Købet antaget ca. 3900 □-Alen.

Efter Marselisborgudvalgets Indstilling vedtoges det at bevilge det ansøgte saaledes, at en eventuel Udstykning ikke finder Sted før efter Udløbet af Aaret 1906, og ingen af de to Parceller bliver mindre end 2000 □-Alen.

167 — 1901. Til Efterretning toges en gennem Amtet under 31te f. M. modtaget Kommunikation af Indenrigs-

ministeriets Skrivelse af 23de s. M., hvori meddeltes, at Kommunens Regnskab over Indtægter og Udgifter i 1900 med tilhørende Bilag efter stedfundet Gennemsyn var blevet tilbagesendt af Ministeriet.

223 — 1901. I Henhold til den i Mødet den 5te December f. A. (se dette) tagne Beslutning havde Udvalget angaaende Ulykkesforsikring af Kommunens Arbejdere indhentet Tilbud fra forskellige statsanerkendte Forsikrings-selskaber, der nu forelaa tilligemed følgende Redegørelse fra Udvalget:

»Af de indkomne Tilbud har »Nordisk Ulykkesforsikring« billigst Præmie for Politibetjentene, nemlig 7 Kr. 60 Øre pr. Mand aarlig, hvilket vil blive for 60 Mand 456 Kr.

For de øvrige Grupper, Brandvæsenet undtagen, da det falder uden for Loven, bliver det engelske Selskab »The Ocean« billigst, saa længe Betingelserne omfatte Tilfælde under Loven. Præmien er da 6 Kr. pr. Mand aarlig eller for 200 Mand 1200 Kr. Tages et andet Alternativ, nemlig Forsikring under Loven med de deri stipulerede Summer + Forsikring uden for Loven med 2000 Kr. Død, 2000 Kr. Invaliditet og 2 Kr. Dagpenge efter 13 Ugersdagen for Ulykkestilfældet, er Ocean ogsaa billigst med 8 Kr. pr. Mand aarlig eller 1600 Kr.

Tages et tredie Alternativ, nemlig Forsikring under Loven + Forsikring uden for Loven med 2000 Kr. Død, 2000 Kr. Invaliditet, samt 2 Kr. i Dagpenge fra Ulykkesdagen, bliver Winterthur billigst med 11 Kr. 15 Øre pr. Mand aarlig eller 2230 Kr.

Sammenligningen bliver at foretage for de 5 Grupper Vedkommende imellem The Ocean og Winterthur saaledes, idet Brandvæsenet opgøres for Oceans Vedkommende med 40 Mand $\times$ 12 Kr. = 480 Kr. og for Winterthur med 40 Mand $\times$ 14 Kr. 60 Ø. = 584 —

	Ocean.		Winterthur.	
I.	1200 Kr.			
II.	1600 —		1730 Kr.	
III.	2400 —	} 2880 Kr.	2230 —	} 2814 Kr.
Brandy.	480 —		584 —	

I det Tilfælde, at der skal tages efter Forsikring under Loven med 2 Kr. Dagpenge fra Ulykkesdagen, er The Ocean heri billigst med 9 Kr. pr. Mand aarlig eller 1800 Kr.

Udvalget anbefaler, at Forsikringen af Politibetjente overdrages til Nordisk Ulykkes-Forsikringsselskab mod en aarlig Præmie af 7 Kr. 60 Øre pr. Mand, hvilket for 60 Mand vil andrage 456 Kr. — og at Forsikringen af Kommunens Arbejdere — Brandvæsenet derunder indbefattet — overdrages til Selskabet »Winterthur«, saaledes at dette Selskab udreder de i Loven fastsatte Erstatninger + 2 Kr. Dagpenge fra Ulykkesdagen for Ulykkestilfælde, der gaa ind under Loven, og 2000 Kr. for Død, 2000 Kr. for fuld Invaliditet, og mindre Invaliditet i Forhold hertil + 2 Kr. Dagpenge fra Ulykkesdagen for Ulykkestilfælde, der falder uden for Loven, hvilket vil andrage 2814 Kr. i aarlig Præmie.«

Byraadet tiltraadte Udvalgets Indstilling. I Møde af 17de d. M. udtalte Byraadet derhos, at Kommunens Ulykkesforsikring ikke omfattede dens fast ansatte pensionsberettigede Funktionærer med en aarlig Lønning af over 2000 Kr.

308 — 1901. I Anledning af den i Mødet den 19de December f. A. forelagte Skrivelse fra Justitsministeriet vedrørende Planen for det ny Epidemihospital havde Udvalget for Sygehusene indstillet, at der overensstemmende med det i Skrivelsen udtalte Ønske udlagdes 5 Td. Land i det omhandlede Øjemed.

Forinden Byraadet tog endelig Beslutning herom, vedtoges det at bemyndige Udvalget til ved Arkitekt *Ludv.*

Petersen at lade udarbejde en Plan for det hele Anlæg omfattende ogsaa en mulig Udvidelse overensstemmende med Stadslægens Forslag. (Se Forhdl. 1901, Side 291.)

371 — 1901. Efter Indstilling af Budgetudvalget bevilgedes der et Beløb af 500 Kr. som Kommunens Bidrag til 2 Mindesmærker for Generalkonsul H. Pontoppidan, af hvilke det ene tænkes opstillet her i Byen.

449 — 1901. Fra Renovationsentreprenør *J. Chr. Andersen* var modtaget et Andragende om Forbedring af Vejene paa Nordre Renovationsplads, der til Tider var meget vanskelig at passere med Vognene.

Da det ifølge vedkommende Udvalgs Erklæring paa hvilede Opsynsmanden paa Renovationspladsen at holde Vejene i ordentlig Stand, blev Udvalget anmodet om at foranledige, at dette blev iagttaget.

454 — 1901 m. fl. I Anledning af forskellige Andragender om Eftergivelse af Brændevinsafgift og Kommuneskat for forskellige Kvartaler vedtog man at svare de paagældende Andragere, der alle i de paagældende Kvartaler i ethvert Fald delvis havde drevet Beværtningsnæring, at Byraadet savnede Myndighed til at bevilge det ansøgte.

482 — 1901. Fra Aarhus Slagterforening var modtaget følgende Andragende:

»I Henhold til Bemyndigelse af en ekstraordinær Generalforsamling tillader undertegnede Bestyrelse for Aarhus Slagterforening sig at andrage om, at den kasserede *Tælle* og *Fedt*, som Kommunen for Tiden disponerer over uden Vederlag til Slagterne, maa komme disse til Gode, saaledes at Tællen og Fedtet udleveres Slagterne til Disposition efter eget Ønske, dog at de underkaste sig Kontrol med, at det ikke bortføres fra

Slagtehuset, forinden det ved Overhældning med Syre er gjort uskadeligt og ubrugeligt til Føde.

Denne Ændring, vi her ønske, er formentlig stemmende med de Forhold, der efter Ministeriets Afgørelse nu foreligge med Hensyn til det kasserede Kød. (Byr. Forh. 1899, S. 49.)

Endvidere tillade vi os at andrage om, at den Statistik, der paa det offentlige Slagtehus gøres over, hvor mange Kreaturer, Faar og Svin der slagtes, hvor mange af disse der kasseres og hvor mange der meddeles Stempel af 1ste og 2den Klasse, maa blive bekendtgjort i »Aarhus Stiftstidende« eller tilstillet os mindst en Gang maanedlig til Bekendtgørelse, saaledes som det finder Sted i andre Byer.«

over hvilket Udvalget for Slagtehuset havde erklæret sig saaledes:

»I Anledning af hermed tilbagefølgende Andragende skal Udvalget udtale, at man ikke kan anbefale at udlevere Tælle og Fedt, idet det er et Brud paa Kontrollens Princip, (at tilbageholde og selv destruere alt, som ikke findes tjenligt til Menneskeføde), og man heller ikke skønner, at Slagtehusets Budget kan taale den Indtægtsformindskelse, som vilde blive en Følge af at udlevere Tælle og Fedt til Slagterne. Ifølge Ministeriets Resolution af 29de Maj 1899 er man berettiget til at tilbageholde de nævnte Varer til fri Disposition for Slagtehuset, og den af Slagterforeningen anførte ministerielle Afgørelse med Hensyn til kasseret Kød kan formentlig ikke med nogen Ret bringes i Anvendelse, da den kun angaar det steriliserede Kød, som er gjort *tjenligt til Menneskeføde*.

Til ovenstaaende Bemærkninger om Indtægtsformindskelsen skal man yderligere tilføje, at Budgettet ingen Indtægtsformindskelse kan taale, naar man vil paaregne Forrentning og Amortisation af Anlægskapital og Grundværdi, og denne Betragtning vil man formentlig være

nødt til at anvende ogsaa over for et eventuelt Andragende om Erstatning for omhandlede Tælle og Fedt eller andre tilbageholdte Varer.

Med Hensyn til Offentliggørelsen af Slagtehusets Statistik da har man hidtil ikke ønsket denne. Man vil derimod ikke have noget at indvende imod, at Offentligheden gøres bekendt med, hvor mange Dyr af de forskellige Arter der slagtes og kontrolleres her paa Slagtehuset t. Eks. efter de til Byraadet indgaaede Kvartalslister. «

Byraadet tiltraadte Udvalgets Indstilling.

484 — 1901. Fra Repræsentantskabet og Bestyrelsen for Aarhus Teater forelaa i Mødet den 12te December f. A. saalydende Andragende:

»Underskrevne Bestyrelse og Repræsentantskab for Aarhus Teater tillade os herved at fremsende til det ærede Byraad:

1. Regnskabsoversigt over Teatrets og dets Bygnings Driftskonti pr. 30te Juni 1901, og
 2. Status pr. 30te Juni 1901,
- hvilke Regnskaber efter at være reviderede, ville blive forelagt den første ordinære Generalforsamling med Repræsentantskabets anbefaling til Godkendelse.

Det har desværre vist sig, at Bekostningerne ved Teatrets Opførelse i ikke ubetydelig Grad har oversteget de hertil oprindelig beregnede Summer. Dette skyldes dels Fordyrelse af selve Arbejderne under disses Udførelse, dels at den kunstneriske Udsmykning har medtaget større Beløb, end det har vist sig muligt at faa dækkede ved private Tilskud og dels, at det, efter at Bygningen var taget i Brug, har været nødvendigt paa mange Punkter at anvende Bekostninger til Forandringer og Forbedringer, hvor først Brugen har kunnet fremvise Manglerne, ligesom selve Scenemateriellet har stillet større pekuniære Krav, end der fra Begyndelsen af har kunnet paaregnes, og maa det

som undskyldende Omstændigheder i disse Henseender formentlig ogsaa tages i Betragtning, at Opførelsen af et saa tidssvarende Teater med Tilbehør er et saa kompliceret Byggeforetagende, at man, tilmed da man stod ganske uden Erfaring fra lignende Byggeforetagender i vore Provinsbyer, har haft vanskeligt ved forud at overse eller beregne Bekostningerne i alle deres Detailler. Ligesaa maa ogsaa tages i Betragtning et Kurstab paa ca. 27,000 Kr. paa Kreditforenings-Obligationer og Tab paa det fuldt tegnede, men ikke indbetalte Aktiebeløb.

Vi skulle ikke her udtale os om det tilvejebragte Resultat, men kun indskrænke os til at henvise til den Enstemmighed, hvormed Teatret saavel indenbys som udenbys er blevet rosende omtalt som en enestaaende monumental Bygning, der er Øjemedet værdig og i høj Grad har bidraget til at højne vor Bys Renommé og kaste Glans over dens Foretagsomhed og Interesse ogsaa paa Aandslivets Omraade.

Vi tillade os at formene, at ogsaa det ærede Byraad er enig i, at her er tilvejebragt og fuldført et Værk, som vor By har Ære af, og som paa mange Maader kommer Byen og dens Borgere til Nytte.

I Tillid til, at det ærede Byraad med usvækket Sympati omfatter dette Foretagende, tillade vi os ærbødigst at andrage om pekuniær Støtte til Udredelse af de paaløbne forøgede Anlægsbekostninger og Dækning af Teatrets herfra stammende Gæld. I saa Henseende er det fornødent, at Teatret faar et Laan paa 60,000 Kr.

Om ønskes kan herfor gives Pant i Ejendommen næst 300,000 Kr. til 6½ pCt. aarlig Ydelse til ny jyske Købstadkreditforening, næst Byraadets Ret efter vedlagte den 30te November 1899 tinglyste Deklaration samt næst Skadesløsbrev for indtil 40,000 Kr. til Aarhus Privatbank. Men da et saadant Laan er uopnaaeligt, med mindre der kan stilles anden betryggende Sikkerhed

ved Siden af, og Teatret ikke er i Stand til at byde en saadan, tillade vi os at ansøge om, at det ærede Byraad under forventet ministeriel Approbation gunstigst vil tilsige os Kommunens Garanti for dette Laan paa 60,000 Kr., hvortil vi ifølge vedlagte Udkast til Budget for 1901—1902 forvente at kunne afse 3500 Kr. aarlig til Forrentning og Amortisation.«

I nævnte Møde overgaves Sagen Budgetudvalget til Erklæring, der nu forelaa saalydende:

»Efter det foreliggende Andragende savner Teatret et Beløb af ca. 60,000 Kr. til Dækning af Udgifter dels vedrørende Teatrets Opførelse, dels vedrørende Forrentning af og Afbetaling pr. 11te December f. A. paa den paa Teatret hvilende Prioritetsgæld, og Bestyrelsen søger Kommunens Garanti for et Laan til Dækning af ovennævnte Beløb.

Følgen af, at Teatret ikke kan opfylde sine pekuniære Forpligtelser vil kunne medføre, enten at Teatret gaar over i privates Eje eller at Kommunen maa overtage det, men hvilket som helst af disse Alternativer vilde Udvalget betragte som noget, der saa vidt muligt bør søges undgaaet.

Der er gaaet saa kort Tid, siden Teatret begyndte sin Virksomhed, at Udvalget ikke har ment, at de foreliggende Regnskaber kunne afgive tilstrækkeligt Materiale til Bedømmelse af, om Teatret er i Stand til at holde sig, i hvert Fald saafremt det foreløbig modtog en pekuniær Støtte, og da hvorledes denne skulde ydes, for at sikre Teatrets Bevarelse.

Udvalget har derfor ikke ment at kunne anbefale Byraadet nu at tage endelig Stilling til det foreliggende Andragende, men foreslaar, at der ventes med at tage Bestemmelse herom, indtil den løbende Sæson er sluttet. Medens det tør haabes, at Teatret vil kunne træffe Arrangement med sine øvrige Kreditorer om at oppebie dette Tidspunkt, maa det antages, at Teatret

ikke kan udsætte at opfylde sine Rente- og Afdragsforpligtelser pr. 11te December f. A. til 1ste Prioritets-haver, hvortil vil medgaa ca. 12,750 Kr. Udvalget vil derfor foreslaa, at Kommunen yder Teatret et foreløbigt Laan af denne Størrelse med det Forbehold, at der om dette Laans Betingelser og Tilbagebetaling træffes nærmere Bestemmelse af Byraadet ved Sagens endelige Afgørelse — alt under Forbehold af Indenrigsministeriets Sanktion.«

I Overensstemmelse hermed vedtog Byraadet at søge Indenrigsministeriets Samtykke erhvervet til at yde Teatret et midlertidigt Laan paa 12,750 Kr., hvorefter der under 13de d. M. blev tilskrevet Ministeriet saalydende:

»Efter at det høje Ministerium under 18de Januar 1898 havde meddelt Samtykke til, at Aarhus Købstad-kommune uden Vederlag overdrog Aktieselskabet »Aarhus ny Teater« til Opførelse af en Teaterbygning et Areal stort ca. 3150 □-Alen af de Kommunen tilhørende Grunde ved Bispetorvet paa forskellige nærmere angivne Vilkaar, derunder navnlig, at Aktieselskabet for det Tilfælde, at Teatret benyttedes til andet end Fremstilling af Skuespil, ved Deklaration tilsikrede Kommunen et Vederlag for den omhandlede Grund af 75,000 Kr., hvilken Deklaration skulde tinglæses med oprykkende Prioritet næstefter i alt 175,000 Kr. i højest to Prioriteter i Selskabets samlede Ejendom, har Ministeriet endvidere under 31te December 1900 meddelt Tilladelse til, at Kommunens eventuelle Fordring paa 75,000 Kr. maatte staa tilbage for Laan af indtil 300,000 Kr., da det havde vist sig, at Teatrets Opførelse vilde koste mere end oprindelig paaregnet. Teatret erholdt derefter i Ny jyske Købstad-Kreditforening et Laan paa nominelt 300,000 Kr., paa hvilket Kurstabet var ca. 27,000 Kr., men dette Laan i Forbindelse med Aktiekapitalen 235,717 Kr. 50 Øre og Gaver til ca. 34,000 Kr. har ikke vist sig tilstrækkeligt til at dække

Byggesummen. Der er endnu ubetalt 50,669 Kr. 19 Øre, til hvis Dækning Teatret kun raader over ca. 5000 Kr., og dertil kommer, at Teatret heller ikke har kunnet betale Renter og Afdrag pr. 11te December 1901 paa Laanet i Ny jydsk Købstad-Kreditforening til Beløb 12,750 Kr.

Da Teatrets Bestyrelse ikke paa anden Maade har ment at have Udsigt til at skaffe det saaledes manglende Beløb, har den henvendt sig til Byraadet med Anmodning om, at Kommunen vilde garantere for et Laan af 60,000 Kr., ved Hjælp af hvilket Beløb Bestyrelsen har ment at kunne bringe Forholdene paa ret Køl, saaledes at Teatret, der vedblivende agter at søge Statstilskud til Driften, fremtidig kunde bære sig.

Da Byraadet maa erkende, at den Virksomhed, som Teatret, der derhos frembyder en monumental Bygning til Pryd for Byen, har udfoldet, er af stor og almindelig Betydning for Byens Befolkning i det Hele, skønner man ikke rettere, end at det, naar der er Fare for, at Teatret paa Grund af Gæld maa ophøre at bestaa som saadant, vil være naturligt, at Kommunen søger at træde hjælpende til for saa vidt muligt at forhindre dette, hvis da Hjælpen kan ydes inden for rimelige Grænser.

Der er imidlertid gaaet saa kort Tid, siden Teatret begyndte sin Virksomhed, at de Byraadet forelagte Oplysninger om Teatrets finansielle Status formentlig ikke kunne afgive tilstrækkeligt Materiale til Bedømmelse af, om Teatret med nogen Støtte vil kunne holde sig eller i bekræftende Fald til Afgørelse af, hvorledes denne Støtte skulde ydes, og Byraadet har derfor ikke ment allerede nu at kunne tage endelig Stilling til det foreliggende Andragende, men vil vente med at tage Bestemmelse herom, indtil den løbende Sæson er sluttet, idet man da venter at kunne have bedre Oversigt over Forholdene.

Da Teatret imidlertid ikke uden at udsætte sig for

en Katastrofe tør undlade snarest at betale Renter og Afdrag til Ny jydsk Kjøbstad-Kreditforening med foran nævnte Beløb af 12,750 Kr., har Byraadet ment at burde yde Teatret et foreløbigt Laan af denne Størrelse med det Forbehold, at der om dette Laans Betingelser og Tilbagebetaling træffes nærmere Bestemmelse af Byraadet ved Sagens endelige Afgørelse, idet det iøvrigt er en Forudsætning, at hvis Byraadet mener yderligere at burde støtte Teatret, gaar det nævnte Laan ind under og deler Vilkaar med den yderligere Støtte.

Til at yde Aarhus Teater et saadant foreløbigt Laan tillader Byraadet sig at anmode om det høje Ministeriums Samtykke.«

I Skrivelse til Amtet af 31te d. M., kommunikeret Byraadet under 5te Februar, meddelte dernæst Indenrigsministeriet for denne Gang efter Omstændighederne Samtykke til, at Kommunen ydede Teatret det ommeldte Laan. (Se Mødet den 20de November, Sag Nr. 261 — 1902.)

10 — 1902. Som Medlem af Sundhedskommissionen i Stedet for Professor *Tage Hansen*, der ifølge Anmodning er udtraadt af Kommissionen fra 1ste d. M. at regne, valgtes for den tilbagestaaende Del af Valgperioden (o: til 1ste Januar 1903) Læge *J. Chr. Vøhtz*.

Til de etaarige Udvalg vedtog man at genvælge for indeværende Aar de nuværende Medlemmer.

22¹ — 1902. Byraadet godkendte en af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse med Murerne *Zschau* og *C. C. Jensen* oprettet Købekontrakt angaaende en Byggegrund ved Odensegades søndre Side, stor 801 □-Alen à 9 Kr.

Indenrigsministeriet har under 20de d. M. meddelt Samtykke til dette Salg.

25 — 1902. Ifølge Andragende fra Komitéen for Be-

spisning af fattige Børn i Byskolerne medfører de ved den ny Skolelov fastsatte forandrede Undervisningstider i Byskolerne, at der kun bliver én Middagstime til Raadighed til Bespisning af saavel Formiddags- som Eftermiddagsholdene. Som Følge heraf kan de af det første Hold benyttede Spiserekvisitter ikke naa at blive afvaskede til Benyttelse af 2det Hold, hvorfor Komitéen anmodede Byraadet om en Bevilling af 400 Kr. til Anskaffelse af Bordservice til de 4 Byskoler.

Byraadet bevilgede Beløbet paa Betingelse af, at Komiteen paatager sig Vedligeholdelsen af de anskaffede Genstande.

26 — 1902. Fra Bestyrelsen for Kong Christian IX og Dronning Louises Guldbryllupsasyl forelaa der Meddelelse om, at Asylet i forrige Aar, afset fra de af private ydede Bidrag, havde haft følgende Indtægter:

Fra Aarhus Byraad	300 Kr.	»	Ø.
Renter af Asylets Kassebeholdning	101 —	41 —	
tilsammen...	401 Kr.	41 Ø.	

hvorefter det vedtoges at lade Asylet anvise 1098 Kr. 59 Øre til Udbetaling af den disponible Renteindtægt, 1200 Kr., af Konsul Rudolph Wulff og Hustrus Legat til Fordel for ovennævnte Asyl. Den tilbageværende Del af Legatets Renteindtægt, 101 Kr. 41 Øre, tildeles ligesom i foregaaende Aar Enkefru Justitsraadinde Müller, Aarhus.

Mødet den 16de Januar 1902.

101 — 1899. Til Efterretning forelaa 2det Hefte af Udskrift af Forhandlingsprotokollen for Ekspropriationskommissionen vedrørende Anlægget af Godsbanegaarden. Protokollen er, for saa vidt Kommunen angaar, saalydende:

»Løbe Nr. 9. Matr.-Nr. 1 t af Aarhus Købstads